

DOMOLJUB

Glasilo Jugoslovanske Kmetске Zveze

Izšla vsako sredo ob 5. uri zjutraj. — Cena mu je 15 K na leto. —
Za Nemčijo 18 K. — Za Ameriko in druge tuje države 20 K. —
Posamezne številke se prodajajo po 50 vinarjev.

Spisal in dopisal se pošiljajo: Uredništvu „Domoljuba“, Ljubljana, Kopitarjeva ulica. — Naročnina, reklamacije in inserati pa: Upravištvu „Domoljuba“, Ljubljana, Kopitarjeva ulica.

Boj proti draginji.

Ko je pred nekaj meseci prevzela državne posle Protič-Korošceva vlada, tedaj je Domoljub opozarjal, na kakšno pogorišče je prišla nova vlada. Zakaj ministri prejšnje liberalno-socialistične vlade, so pač zastopali kapitaliste, liberalci zato, ker je ogromna večina kapitalistov v njihovi stranki, socialisti pa zato, ker je njihova stranka vedno našla ravno pri kapitalistih največjo oporo in ker so bili socialistični ministri sami kapitalisti (Kristan, Korač). Uvoz in izvoz je bil tako urejen, da so kapitalisti, verižniki delali ogromne dobičke, drli tujce in domačine, da je v nebo vpilo. Država ni imela pri tem nobene dobička, pač pa je imela na vse kraje vedno večje stroške. Ni čuda, da je bilo končno že vse na tem, da državni voz docela obtiči v blatu, iz katerega ga nihče več ne bi potegnil. To je čutila tudi liberalnosocialistična vlada, zato je odstopila in prepustila državno krmilo spretnim rokam radikalca Protiča in dr. Korošca. Že ob nastopu njune vlade smo poudarjali, da bo treba kolo draginje, ki se je z vso brzino vrtelo in vleklo draginjo navzgor, polagoma ustaviti in šele potem ga zasukati v nasprotno smer. To se je tudi zgodilo. Dasi je šla draginja še vedno navzgor, naša valuta pa navzdol, vendar ni bilo več tiste vratolomne naglice. Prejšnja vlada je izprevidela zlasti, da bo treba denar tam iskati, kjer ga je dobiti. Pri verižnikih in pri izvozu. Zato je uzakonila davek na vojne dobičke in uredila uvoz in izvoz. Dr. Korošec je znatno zboljšal železniški promet in razdirajočemu komunizmu zastavil pot. Rekli smo takrat, da se bo moralo to čez nekaj mesecev poznati, da se bo moralo kolo draginje ustaviti in se zasukati v nasprotno smer.

Sedaj se je to res zgodilo. Protič in Korošec lahko danes gledata na velike sadove svoje politike. Predvsem je padla cena banaškemu žitu, ki so ga tudi slovenski kmetje morali drago plačevati. Toda to bi bilo samo polovičarstvo, ki bi končno tudi tistemu našemu kmetu škodovalo, ki ima kaj odvišnega žita. Glavno je, da se cena našega denarja zviša in da pade cena tudi tistim izdelkom, ki jih mora naš kmet kupovati, predvsem manufakturi. Zakaj naš kmet bo tudi sam rad znižal cene svo-

jim pridelkom, kakor hitro bodo cene njegovim kupljenim potrebščinam nižje.

Z Belgrada se poroča, da se je tudi to sedaj začelo. Cena našega denarja se je nepričakovano zelo dvignila, dolarji, lire franki, leji, marke itd. so prav znatno padli, po tujih državah je zavladalo velikansko popraševanje po našem denarju, v Belgradu se je cena manufakturi znižala za 80 odstotkov, sladkor je padel od 32 dinarjev na 20 in med belgrajskimi verižniki je nastal pravcati polom. Držali so blago v svojih prodajalnah in ga gnali kvišku, sedaj pa so se odjemalci zjediniili, nihče več nič ne kupi, in tako morajo cene navzdol. Menda bo v Belgradu v kratkem napovedanih 150 bankrotov.

Pri nas se znižane cene še ne poznajo, ker imajo trgovci še zaloge, ki so jo namenili drago prodati. Zato bi bilo tudi pri nas pametno, da bi ljudje za nekaj časa opustili vsako kupovanje tistih potrebščin, ki jih mora kmet nakupovati po raznih manufakturnih in železnih trgovinah. Vlada je zasukala kolo draginje v nasprotno smer, ljudstvo pa naj pomaga, da se ne bo ustavilo, temveč vedno hitreje vrtelo.

Hitro padanje tujih valut pa najbrže nima samo vzroka v omenjenih dejstvih in v letošnji dobri letini. Govori se, da imajo tu vmes svoje prste razni tuji spekulantji, ki bi radi na ta način cene našega žita čimbolj znižali in bi ga potem nakupili za svoje države in sicer proti poznejšemu plačilu v našem denarju. Ko bo treba plačati, bi skušali zopet tujo valuto hitro dvigniti in bi s tem prišli do cenega žita. Če se jim to posreči, je vprašanje. Naša naloga je, da boj proti draginji, ki vse ubija, brezobzirno nadaljujemo.

Pogovor v vlaku.

»Domovina«, glasilo dr. Žerjava in zaupna prijateljica »samostojnih« je prinesla pod gornjim naslovom ostuden članek, kjer na nečuten način napada naše žene, Marijino družbo, duhovščino ter sramoti na satanski način naše verske svetinje. »Samostojni« bero ta zavijanja, verjamejo in širijo laži po krčmah, vagonih in vseh javnih prostorih. Kjerkoli je naš človek, naj ne molči! Pogumno naj se postavi za našo stvar! Resnica je bila, je in bo vedno

nad krivicol Če so nasprotniki glasni v svojih lažeh, natolcevanjih, moramo biti še glasnejši! Povejte hujšakcem, da niso sami na svetu. Zato naj vedo, kaj govoril

»Domovina pravi, da je »pogovor v vlaku« resnična dogodka. Iz celega članka pa je razvidno, da je bil »pogovor v vlaku« (!) do besede in vejice pretuhtan v uredništvu »Domovine«. In kdor pozna urednika Milana Pluta in njegov slog, bo lahko uganil, koliko resnice je na cellem članku in kdo ga je »doživel«.

Navesti pa hočemo drug pogovor v vlaku, ki se je vršil dne 29. maja od Škofljice do Grosuplja med bloškimi in nekim velikološkim samostojnežem na eni strani in pristašem SLS na drugi strani. Začelo se je takole:

Samostojnež: Včasih smo kaj politizirali, g. K!

Pristaš SLS: Tudi sedaj. Pa volitve bodo kmalu.

Samostojnež: Zdaj smo mi na vrhu.

Pristaš SLS: To bomo šele videli. Kdor visoko leti, nizko pade.

Samostojnež z Blok: Spovednice pojdejo sedaj v muzej.

Pristaš SLS: Kam boste pa potem k spovedi hodili?

Samostojnež gleda najprej skozi okno, potem pa pravi: Spoved je za ženske, za druge ne!

Pristaš SLS: Dovolite gospod, da Vam v par stavkih dokažem, kakšno budalost ste ziniili. Torej spoved je za ženske, pravite. Spoved pa je verska ustanova. Vera pa je ali resnična, ali napačna. Ako je resnična, potem je spoved za vse: za moške in za ženske. Nihče ni vendar tako brezpameten, da bi se branil resnice. Ako pa je vera napačna, potem ni ne za moške, ne za ženske. V prvem slučaju ste krivični napram možkim, ker jim odrekate pravico do resnice. V drugem slučaju pa ste krivični napram ženskam, ker jim privoščite neresnico. Ali eno, ali drugo! Spoved je torej za vse: za moške in za ženske, ali pa za nobenega!

Po teh besedah je samostojnež osramočen gledal skozi okno. Drugi pa so začeli kričati, koliko gorja da so že povzročili duhovniki. Pristaš SLS jih je pozval, da naj pridejo z dokazi na dan. Samostojnež, doma z Rožice je začel praviti nato o ne-

kem župniku na Dolenjskem in ga grdo eramotil. Pristaš SLS vzame nato notes in svinčnik v roke, da si vse besede zapiše. O, tedaj je bilo pa vsega konec! Pogumni samostojnež ni vedel in ni hotel vedeti o dotičnem župniku prav nobene več! Še svojega imena ni hotel natančno povedati. Obrekovalci! Izmišljajo si in gobezdajo! Ljudstvo jim pa verjame! Notes v roke in svinčnik, ljudje! O, kako hitro bodo tiho! Stvar se je gibal potem še naprej, toda glavno je na papirju.

Danes pribijemo samo to: Pravijo, da niso zoper vero. Po vseh shodih se hlinijo. Njihovi pristaši pa govore naravnost zoper spoved in vero! Kdor hoče boljših dokazov, ta ni, da bi šel med nami.

»Domovini«, »Kmetijskemu listu« in vsem samostojnežem pa kličejo: Nehajte z lecam!, župniki, farovskimi štalami itd. itd. in priznajte enkrat javno, ako ste možje: Do! z vero! — Vse Vaše delo je en sam dokaz, da mislite tako. Le povedati nečete.

Vse one, ki se verjamejo samostojnim puhlim besedam, pa pozivljemo, da naj izspregledajo sedaj, ko je tričetrt na dvanajst, sicer bo prepozno! Sami pletejo bič sebi, svojim otrokom in narodu. Zakaj! Gorje onemu, ki je odpadel od Gospoda svojega Boga!

Bodi luč v Vaših srcih.

Ljubljana, 5. junija 1920.

France Žužek.

Draginja.

(Dalje.)

d) Težave v železniškem prometu.

Vojska je silno uničila tudi naše železnice. Pred vojsko je prišlo na 1 km proge v Sloveniji povprečno 10 vagonov, danes prideta samo še 2. Če bi mi imeli železniški promet tako urejen kakor pred vojno, bi mi imeli lahko sedaj belo moko morebiti po 3 do 4 krome kilogram ali ceneje. Zakaj? V septembru 1919 je bilo v Slavoniji naprodaj dovolj pšenice po 1 K 20 v do 1 K 60 v kilogram. Toda pšenice ni bilo mogoče spraviti v Slovenijo, ker naše zadrage, naš žitni zavod in trgovci niso mogli dobiti na razpolago vagonov. Ob času, ko je bil dr. Korošec minister prehrane, se je dovoljevalo n. pr. ljubljanskemu žitnemu zavodu, gospodarskim organizacijam, da so poslale v Slavonijo cel vlak s svojimi uslužbenci, ki so nakupili živil, jih naložili v vagon in spremljali vlak nazaj v Slovenijo.

Ko je pa nastopila vlada demokratsko-socialistična skupina je železniški minister prepovedal pošiljati vlake iz Slovenije v

* To je bilo potrebno radi pogostih tatvin, ki so se sicer dogajale na železnicah. Tudi je bilo treba v mnogih slučajih na Hrvaškem podkupiti železniške uradnike, da so da li vagona na razpolago, in železniške uslužbence, da so mogli z vlakom zopet priti nazaj. Več takih slučajev so opisali naši poslanci brez razlike strank v javnih jejah narodnega predstavnštva.

Slavonijo, češ, da se dela s tem škoda, če hodijo vagoni prazni iz Slovenije tako daleč. Posledica je bila, da je pri nas živill zmanjkalo in se cena dvignila, pri kmetih in veleposestnikih so pa nakupile ogromne množine žita razne bogate banke. Pri nas ni bilo svoj čas sploh dobiti molke, ljudje so se nastavljali za kruh kakor med vojsko, cene moki so pa seveda rastle. Ko je železniški minister v novembru 1919 uridel svojo zmoto, so bile cene pšenici že tako visoke, da se je smatral srečnega, kdor je mogel kupiti v decembru 1919 kaj več moke po 6 do 7 K kg.

Ko se je pričel sredi aprila 1920 štrajk železničarjev, je tudi takoj drugi dan štrajka zrastle cena moki nulerici pri nekem trgovcu za 3 K pri kg, od 16 na 19 K. (Ta slučaj pripoveduje J. Jovan v članku: »Skrajni čas je«. — »Slovenec« z dne 18. aprila 1920.) Tu vidimo posebno jasno, v kaki zvezi je draginja z rednim, oz. nerednim poslovanjem železnice. Tisti železničar ki hoče zmanjšati draginjo, naj ne štrajka, ampak gleda na to, da bo železnica dobro funkcionirala.

Franjo Neubauer:

Soparni dan.

Solnce prisije in zopet se skrije,
polni klasovi zoré,
tam nad goro pa ne poje škrjanček,
tam se oblaki gosté.
Trava je zrasla visoka in zrela,
pridi jo, lanič, kositi!
»Rad bi pokosil jo, ali čez travnik
tok je povodnji razlit.«
V tihi kapelici deva cvetoča,
skrita pred ognjem sopar,
moli za žito, za mrvo, za kosca,
venča Marijin oltar.

Posvet o pašnikih.

Poverjenišvo za kmetijstvo je sklicalo na dan 7. maja t. l. posvet z nalogom, najti način, kako bi se popravile krivice, katere so se zgodile pašnim upravičencem-živinorejcem pri odvezi in uredbi zemljiških bremen na podlagi ces. patenta iz leta 1853.

Posveta so se udeležili poverjenik za kmetijstvo Jakob Jan, kot vodja zborovanja, glavni poverjenik ministrstva za agrarno reformo dr. Lukan, načelnik gozdarskega oddelka deželne vlade dvorni svetnik Rustia, referent deželne komisije za agrarne operacije vladni svetnik v p. Detela, krajni komisar za agrarne operacije na Kranjskem dr. Vrtačnik, krajni komisar za agrarne operacije na Štajerskem dr. Spiller-Mys, tajnik Slov. kmet. družbe inž. Lah, bivši glavni ravnatelj Slovenske kmetijske družbe Gustav Pirc ter strokovnjaki glavnega poverjenišva za agrarno reformo, gozdarskega oddelka deželne vlade in poverjenišva za kmetijstvo.

Po kratkem pozdravu in pojasnjenju enketine naloge od strani vodje zborovanja, poroča krajni komisar za agrarne operacije na Kranjskem dr. Vrtačnik o zgodovinskem razvoju lastniške pravice in

zemljiških bremen glede gozdov in planin o izvrševanju ces. patenta iz leta 1853 glede odveze in uredbe služnostnih pravic in o sedaj veljavni zakonodaji, osobito o zakonu iz leta 1911, po katerem je mogoča nova uredba, toda le na podlagi pravo-močnih odlokov bivših odveznih in uredbenih komisij. Poudarja, da je šla po tej odvezi in uredbi pašnih služnostnih pravic živinoreja posebno v naših gorskih krajih, kjer je navezana v prvi vrsti na planinsko pašo, nevzdržno rakovo pot. Vzrok temu je to, da se planinska pašna vedno manjša, ker se pri odvezi in uredbi zemljiških bremen ni zadostno oziralo na interese živinorejcev, marveč se je predvsem štital gozd in lov in so se gozdi od tedaj tako zarastli, da so izginile lepe stare planine in ž njimi živina na njih. Treba bo najti vsestransko zadovoljiv izhod iz tega položaja, da se pomore hirajoči naši živinoreji in obvaruje tudi interes splošnosti na ohranitvi čim obsežnejših gozdov.

Razvije se nato živahen razgovor, tekom katerega navaja glavni poverj. ministrstva za agrarno reformo dr. Lukan, da se že izdeluje v Belgradu zakonski načrt o preuredbi segregacij (t. j. servitutne odveze), ki pa ni uporabljev za naše razmere in bo treba izposlovati, da se uvažujejo pri tej rešitvi tudi naši odnošaji. Predlaga rešitev tega vprašanja v treh stopnjah: Začasno bo dalo poverjenišvo za agrarno reformo v sporazumu s poverjeništvom za kmetijstvo prikladne dele veleposestev v najem kmetovalcem v pašne svrhe, kakor hitro bodo izvoljeni agrarni odbori po deželi, kateri se bodo pozvali, naj stavijo tozadevne predloge po krajevnih potrebah. Pozneje bo izvesti zakonito preuredbo odveze služnostnih pravic ter v zadnji stopnji isto združiti z končno izvedbo agrarne reforme. Pri tem naj velja pravilo, da pristna gozdna tla ostanejo gozd, za planinske pašnike pa naj se uporabijo le ona zemljišča, ki so prikladna za paše ter dovoli slednje le za toliko živine, kolikor je more dotična planina v resnici prerediti.

Načelnik gozdarskega oddelka dvorni svetnik Rustia poudarja, da pripoznava potrebo kmeta-živinorejca po paši in tudi po paši v gozdu, toda le tam, kjer se ni bati škode za gozd. Po njegovem prepričanju bo vsekako mogoče doseči sporazum med interesi gozdarstva in kmetov-živinorejcev, ne da bi se uničevali gozdovi.

Poverjenik Jan naglašja, da je najboljši pereče vprašanje razširjenja pašnih pravic glede gozdov verskega zaklada, ker so nekatere občine prišle vsled pogozdovanja ob vso planinsko pašo.

Glavni poverjenik dr. Lukan meni, da bo ob dobri volji činiteljev, ki imajo v rokah gozdno upravo, gotovo mogoče priti do zadovoljivih uspehov ter predlaga, naj se naroči komisiji za agrarne operacije, da skliče zastopnike gozdne erarske uprave in upravičence k pogajanju.

Po daljši debati, v katero so posegli še generalni ravnatelj v pok. Pirc, ki poudarja posebno velike krivice, katere so se zgodile kmetom, ker so bile odvezne komisije v rokah nemcev, vladni svetnik Detela in navzoči strokovnjaki, sklone enketi osvojivši si v glavnem predloge glav-

nega poverjenika za agrarno reformo, da predlaga sledeče postopanje:

V vseh primerih, kjer zahtevajo upravičenci novo uredbo že urejenih služnostnih pravic, se uvede tozadevno postopanje na podlagi zakona iz leta 1918. pri komisariju za agrarne operacije.

Če zahtevajo preko ugotovljenih služnostnih pravic upravičenci poprave krivic, ki so se jim zgodile v prvotnem postopanju, obrne naj se krajni komisar,

a) če gre za zasebna veleposestva, na glavnega poverjenika za agrarno reformo, ki bo razmotril in upošteval utemeljene želje upravičencev,

b) če se pa gre za državne domene ali pa posestva verskega zaklada, na gozdno ravnateljstvo, ki bo zahtevam ali ugodilo v lastnem delokrogu ali pa povzročilo odločitev ministrstva za šume in rude v Belgradu.

Poverjenik za kmetijstvo zaključi zborovanje z željo, naj pomorejo vsi činitelji, da postanejo naše gorske pokrajine slovenska švica.

Iz Kmetiskih Zvez.

ŠMARTNO PRI LITIJI

Okrajna Kmetiska zveza priredi v nedeljo 2. junija dopoldne po sv. maši v Društvenem domu shod. Obenem bo 1. redni občni zbor okr. Kmetiske zveze in sestanek Kmetijske zadruge, kjer se bo podalo poročilo o stanju in razvoju tukajšnje Kmet. zavarovalnice in prodajne zadruge. Zadruga obstoja pol leta, a je dosegla že velike uspehe. Tistim, ki bi radi na račun kmetov zlahka bogateji, zlasti nekaterim lesnim trgovcem je pogledala na prste in jim precej zmešala račune. Skušajo ji spodkopati veljavo, spravljajo o zadrugi vedno nove laži med ljudi. Svetujemo naj se ne trudijo preveč. Če se vam bodo mešali računi, Kmetije pa, ki nečete biti mozne krave vaših dosežanj izkoriščevalcev, pridite v nedeljo 2. t. m. na shod, da spoznate svojo glavno pomočnico v vašem trdem gospodarskem boju.

Razgled po svetu.

Jugoslavija.

j) **Jugoslovansko-italijanska pogajanja** se na željo italijanske vlade začne dne 15. julija.

j) **Novi novčanici.** »Narodne Novine« prinašajo vest, da se v kratkem uvedejo raznobarvne novčanice od 2 do 100 para in od enega do pet dinarjev. Na vsaki izmed teh novčanic bo napis v enem izmed treh jugoslovanskih narečij.

j) **Pogajanja z Avstrijo.** V Belgrad sta došla dva odposlanca avstrijske vlade, da pripravita trgovski dogovor z našo državo.

j) **Proti židom,** ki so se že mero ugnezdili na zagrebškem vseučilišču in ki so povsod najhujši komunistovski voditelji, so nastopili zagrebški dijaki. Od vodstva vseučilišča zahtevajo, da se sme sprejeti samo gotovo število židov in ti morajo biti naši podaniki.

j) **Stroga kazen.** Radi komunistične vstaje v Subotici je izročenih sodišču 163 obdolžencev radi veleizdaje.

j) **Stavci štrajkajo v Beogradu** že osem tednov. Lastniki tiskarn so si hoteli po-

magati na ta način, da so začeli prirejati tečaje, na katerih naj bi se 12-14 letni otroci priučili za silo tiskarskim in knjigoveškim delom. Ministrstvu za socialno politiko so nato stavci poslali resolutijo, v kateri zahtevajo, naj tiskarnarjem prepove to postopanje.

AVSTRIJA.

Priprave za volitve. Avstrijski državni kancelar dr. Renner je v narodni skupščini napovedal nove volitve za jesen. Stranke se že pripravljajo za volilni boj. Krščanska socialna stranka je objavila poziv na zbiranje duševnih in gmotnih sil. Kot svoj program označuje pravo svobodo, enake pravice za vse, mir in red v državi in deželi, varstvo pošteno pridobljenega premoženja in lastnine, zdravo vzgojo mladine in povzdigo produktivnega dela. Kakor je razvidno iz poziva, se krščanski socialci nadejajo, da bodo že topot porazili socialne demokrate.

Borojevičev pogreb. »Tagespost« poroča očitve, da je bilo na Borojevičevem pogrebu v Celovcu komaj petdeset oseb, med temi veliko ententnih častnikov v službenem zastopstvu. Goljufiva je slava sveta!

Zaradi neznosne draginje, ki vlada v Avstriji (še enkrat dražje kot pri nas) so se vršile v Gradcu krvave demonstracije. Ženske so se navalile na razne stojnice (štante) ter vse razdejale. Pomagali so jim možki. Napadle so tudi orožništvo, ki se je branilo s strelji. Pri tem je obležalo 7 mrtvih in 23 težko ranjenih. a

ČEHOSLOVAŠKA.

Ločitve Cerkev od države se zdi českim svobodomislcem prva potreba. Zato so predložili narodni socialisti načrt ločitve Cerkev od države in sicer čisto po francoskem vzorcu. Cerkev je treba opati vsega imetja: Cerkev, ustanov, keliho in monštranc, potem pa jo bacniti na cesto, brez dohodkov in brez pomoči. Čisto svobodomiselno. Slovenski svobodomislci so istega mnenja in »Domovina« bi od veselja skakala, če bi moglo v naši državi do kaj takega priti.

MAŽARSKA.

Podpis mirovne pogodbe. S težkim srcem so Mažari v Parizu 4. junija podpisali mirovno pogodbo. Trdno upajo, da je ne bo treba izvršiti. V znak žalosti so isti trenutek v Budimpešti zazvonili vsi zvonovi, ves promet je obstal, vse prodajalne, zabavišča in gledališča so ostala ta dan zaprta.

Komunistovska jeza na Mažare je velika, ker so se Mažari naveličali njihovega nasilja in ropstva in se jih otresli. Mednarodna komunistovska zveza namerava izdati na vse prometne delavce po svetu ukaz, da naj ustavijo vsak promet z Mažarsko, pri železnici, pošti in brzojavu.

NEMČIJA.

Volitve za državni zbor so se vršile 6. t. m. Obenem so se izvršile volitve za bavarski deželni zbor. Izid dosedaj še ni natančno znan, razen na Bavarskem, kjer so narasli zlasti glasovi katoliške ljudske stranke, ki bo najmočnejša stranka, veli-

ko pa je izgubila kmetiska stranka in socialisti.

RUSIJA.

Kmetiska vstaja je izbruhnila v južni Rusiji. Bila je krvavo udušena. Ubitih je na tisoče kmetov in mnogo vasi razdejanih.

Iz ene strahovlade v drugo. Kakor je znano, je vstopil v boljševoško armado tudi bivši carski general Brusilov. Vest iz Rusije pravi, da postaja Brusilov od dne do dne bolj priljubljen in da ni izključeno, da bo po zmagi nad Poljaki poverjen za vojaško diktaturo. Sovjetski močnjaki imajo pred njim strah in zato skušajo vzbuditi zanimanje javnega mnenja tudi za druge generale. Čudno, kako se kolo časa vrti. Brusilov, Ljening in Trockij, pa zopet Brusilov, enkrat na vrhu, enkrat pod kolesi. Carski strahovladi sledi proletarska, tej zopet vojaška.

Tedenske novice.

Politične.

p) **»Kmetijska družba mora biti kmetova,«** kliče »Kmetijski list«. Bravo! Zato smo pa mi volili kmeta Jana za predsednika, nasproti kandidatu »Kmetijskega lista«, Gustavu Pircu, ki je gospod. Le brez skrbi bodite, samostojni, Kmetiska zveza bodo že poskrbele, da bo Kmetijska družba vedno v rokah kmetov, ne pa v rokah samostojne gospode.

p) **Hrvatska ljudska stranka** je imela to nedeljo dne 6. t. m. veliko zborovanje pokrajinskih svetov ljudske stranke vseh hrvatskih dežel. Slovence je zastopal minister dr. Korošec. Poslanci so poročali o delu in organizaciji ljudske stranke. Govoril je tudi dr. Korošec. Pri volitvah je bil izvoljen za načelnika Hrv. ljudske stranke Stjepan Barič. Sklenilo se je tudi, da se bo ustvarilo enotno načelstvo Hrv. ljudske in SLS.

p) **Dostojnih duhovnikov** ne napada »Kmetijski list«, kakor sam pravi. Dostojni duhovniki pa so po mnenju »Kmetijskega lista« vsi tisti, ki mirno pustijo, da liberalni strup samostojne kmetijske gospode razkraja naše kmetijske vrste in jim zastruplja srce z versko brezbriznostjo.

p) **Novi sovražnik** za našo državo je odkrila liberalna »Domovina«. To je rimski papež, ki je, kakor pravi »napovedal vojsko Jugoslavije«. Njegova armada s številno artilerijo se že bližajo slovenski meji, papeževi aeroplani ropotaje v zraku in grozijo z bombami, papežovo vojno ladjevje blokira našo državo. Lakota je pred durmi. Čez par dni bo milijonska papeževa armada zavzela Ljubljano, pred Belgradom kopljejo strelske jake, Bosna je vsa prepletena z ficami.

p) **Kako socialisti vzgajajo otroke.** Pred več dnevi so časopisi poročali, kako so italijanski socialdemokrati izrabljali bedne dunajske otroke, ki so jih starši poslali v Italijo na rejo, v svoje agitacijske namene. Te revne in lačne dunajske otroke so celo peljali pred puške karabinerjev. Sedaj, ko so se ti otroci vrnili na Dunaj k staršem, poroča dunajsko časopisje, kako so socialdemokrati dali vzga-

jati te otroke v Italiji. Z Dunaja sta se odpeljali z otroci v Turin kot nadzornici socialdemokratski dami. »Nadzorovali« sta otroke čisto po socialdemokratsko-židovski maniri. Obema je bilo to »nadzorovanje« le pretveza za brezplačno zabavno potovanje po Italiji. »Nadzorovanje« cele spalnice sta prepustili 13 letni deklici, dami pa sta noč in dan hodili povsod drugod, le pri »nadzorovanju« otrok jih ni bilo. Za »duševno vzgojo« otrok je šel v Italijo že socialdemokrat Miksch. Ta je otroke vzgajal na ta-le način: Raztrgal jim je seboj prinese rožne vence ter jim pobral molitvenike. Mesto večerne molitve so morali otroci zvečer peti socialdemokratsko pesem. Denar, ki so ga otroci prejeli, sta jim odvzeli obe židovki ter zanj nakupili rdečega papirja, iz katerega so morale deklice delati cvetlice za turinsko socialdemokracijo. Otroci so se vrtili iz Turina podivjani, da jih starši skoro ne poznajo več. Tako vzgajajo socialdemokrati mladino. Pri nas razširja ravno to podivjano socialno demokracijo »Ljudski glas« s svojimi »Kmetko-delavskimi zvezami«. Matere in očetje, če vam je kaj na srcu bodočnost in sreča vaših otrok, zaprite svoja vrata temu pohujšanju.

Domače novice.

d Zahvala. Bog povrni prav obilo vso dobrohotnost in ljubezen, ki ste mi jo o priliki moje 70 letnice izkazali posamezni veriki in razna društva, posebno naši Orli in vse Marijine kongregacije. Močno so me ganila in še bolj razveselila poročila o premožnih molitvah za me opravljenih in preštevilnih svetih obhajilih za me darovanih. Prosim Boga za posebno milost, da ostanete stanovitni, do konca na potu krščanskega prepričanja in krščanskega življenja. — Pozdrav in blagoslov sporoča vsem udani

Anton Bonaventura, škof.

d Regent pride v kratkem v Zagreb in v Ljubljano.

d Naše časopisje zopet lahko dohaja v zasledeno ozemlje.

d Ljudje božji, ne skrunite vendar Gospodovih praznikov! Vojska nam je zapustila marsikako slabo dedščino, med temi je gotovo očitno ena najslabših javno, očitno prelamljanje 3. božje zapovedi: Posvečuj praznik! Vseled velike stiske in pomanjkanja moških delavcev je Cerkev dovolila za gotove razmere tudi hlapčevska dela ob velikem poletnem delu, a ti vzroki so danes odpadli in dovoljenje Cerkve ne velja več. Pa vendar vidimo, kako se je polotil na več krajih ljudij duh lakomnosti in upornosti proti Bogu, da delajo v petek kakor v svetek.

Iz št. Vida pri Ljubljani nam poročajo, da je neki Zorman iz Šiške spravljal seno z večjim številom delavcev in delavk ravno na praznik sv. Rešnjega Telesa. Zvečičar je šel mimo v slovesnem sprevedu, nekateri šišenski poganji pa so pokriti in menda tudi s kletvicami v umazanih ustih, izjavljali pred vsem ljudstvom, da ne verujejo ne v Boga, ne v vraga. — Tudi sicer se dajo mnogi zapeljati, da spravljajo ob nedeljah seno, da klepljejo kose, pripravljajo vozove, gredo po kupčijah, dasi je za

vse to določen pondeljek in vseh 6 dni v tednu.

Ljudje božji, imejte pamet in pomislite, da si s takim očitnim roganjem proti 3. božji zapovedi, le grozno škodujete na časnem premoženju in večni sreči.

Dne 19. sept. 1846 se je prikazala nebeška Kraljica na hribu La Salette dvema pastircema Maksimu Girand in Melaniji Calvat in jima je mej drugim govorila v imenu najvišjega Gospoda: »Šest dni sem vam dal za delo, sedmega pa sem pridržal zase in tega mi nečete dati.«

In s solzami v očeh je izjavila Mati Božja, da ne more več držati nazaj desnice svojega Sina, ki je pripravljena, da udari po grešnih ljudeh, ako se ne uklonijo.

Kmetovalci! Posvečujmo Gospodov dan vsak v svoji družini, vplivajmo pa tudi na soseda, da ga bo spoštoval. Ako skrunimo praznik letos, ko nam je Bog tako na debelo blagoslovil letino, kakšen izgovor bomo imeli, ako nam pošlje maščevalec naših hudobij v kazen za to točo, sušo, močo, ogenj ali makari kobilice, ki so toliko škodovali v Črni gori in Hercegovini?

Nikar se ne izgovarjajte: »Škoda se mi dela pri senu, moram iti na delo.« — Bila je žena, ki je prišla k gospodu župniku prosit dovoljenja, da bi smela v nedeljo spraviti seno domov. Gospod ji pravi: »Saj ni nobene sile, vaše seno ni v nevarnosti.« Žena pa je silila in rekla: »Vi torej hočete, da se moje seno popolnoma konča?« ... Tisti večer še je ležala žena na mrtvaškem odru ... Njena duša je bila v večji nevarnosti kot njeno seno.

Bratje! Mi kmetje vendar nismo tovrne živali, ampak smo ustvarjeni po Božji podobi. Nimamo samo zemeljskih potreb in grobih želja mesa, ampak imamo tudi potrebe duše in plemenitejša hrepenenja srca; ne živimo samo ob kruhu, ampak tudi od vere, od molitve in ljubezni.

Zato ne delajmo samo za hrano, ki mine, ampak posvetimo en dan v tednu tudi hrani, ki ostane v večnem življenju. Kaj vam koristi, če ste delali v nedeljo hlapčevsko delo? Ko boste morali iz sveta, boste pustili za seboj zemljo, kakršna je, tudi mrvice ne ponesete s seboj. In če se zagledate z vsem srcem v to zemljo, kako težko vam jo bo zapustiti!

Naš prvi cilj je, da gremo k Bogu; samo za to smo na svetu.

Kmetovalci, ne bodimo kužki, ki letajo za vsakim, ki jim poživlja! Zjutraj, kaj ne, si pobožno pri sv. maši, kmalu na to ali pa popoldne si pa ti in otroci in sluzinčad pri delu na travniku. S kakšno črno slepoto smo udarjeni, ko podajamo eno roko Bogu, drugo pa molimo svetu in obetamo obema svoje srce.

Kako te bo težilo na smrtni postelji seno, ki si ga spravljal na nedeljo, kako ti bo rezala srce kosa, na kateri je sviral po tvoji krivdi na praznični dan peklenšček svojo škandalozno, škripajočo pesem.

d Tobak se je zopet podražil. Tako je sklenil g. finančni minister.

d Vsi v Kmetijsko družbo. Kmetijska družba je ogromne važnosti za napredek našega kmeta. Zato naj ne bo kmeta, ki ne bi bil njen član. Članarina znaša samo 16 K in zato dobivaš izvrstno urejevanega

»Kmetovalca«, ki ti nudi silno veliko pomočnega v vseh kmetijskih strokah. Plačati moraš članarino že do 30. junija, sicer nimaš glasu pri prihodnjih volitvah. Plačaj pri domači podružnici.

d Na Krko! V nedeljo 20. t. m. ob 3. uri popoldne prirede Orli in Orlice iz Višnje gore javno telovadbo na Krki. Sporedi: Ob 3. uri litanije; govor g. predsedn. S. K. S. Z. g. Mazovca o potrebi izobrazbe, javna telovadba, srečolov, prosta zabava. Vabi se vsa krščanska misleča mladina iz bližnje in daljne okolice.

d Ali se ženska res nima pravice vti-kati v politiko? Ta poljubna in razumljiva knjižica je ravnokar izšla. Naj je ne bo Slovenke, ki je ne bi čitala. Obravnava vprašanja, ki ne segajo samo v politiko, temveč globoko v žensko mišljenje in življenje. Naroča se pri »Kerkovi prosveti« v Ljubljani, Poljanska cesta 4, Stane 2 K, po pošti 2 k 40 vin., društva, ki jih naroče čez 10 izvodov, imajo 10% popusta, od 50 izvodov naprej pa 15% popusta.

d Umri je na Vrhniki trgovec Karel Mayr v 76. letu starosti. Bil je rodom Nemec, a je vedno delal v procvit vrhniške občine in podpiral slovenska društva. Svojega sina je vzgojil v slovenskem duhu.

d Opozarjamo, da poteče v najkrajšem času rok vlaganja prošnji za sprejem gluhonemih otrok v tuk. državni zavod za gluhoneme za prihodnje šolsko leto po razglasu v Uradnem listu od 11. maja t. l. Prošnje naj se nemudoma vložijo pri zavodnem kuratoriju.

d Na Trški gori pri Novem mestu bodo 4. pobinkočno nedeljo t. j. 20. junija t. l. praznovali 300letnico, odkar je sezidana prijazna tamošnja romarska cerkev. Slovesnost se bo praznovala na ta način: 19. junija v soboto ob 6. uri zvečer (po stari uri) bo na gori pridiga in pete litanije; nato spovedovanje. Naslednji dan bo cerkveno opravilo ob 6. uri, 10. in 2. uri popoldne. Ob 11. uri bo zunaj cerkve velik tabor žena in deklet. Zborovanje bo priredilo šentpetersko izobraževalno društvo. Nastopilo bo več govornikov in govornic. Novomeško tretjerredniško okrožje bo ta dan imelo svoj slovesen shod v cerkvi. K redki slavnosti se vabijo Marijini častilci od blizu in daleč; če le mogoče, naj pridejo že v soboto popoldne.

d Politični katekizem ali kaj mora vsak državljani vedeti o politiki, je dovezan in je na razpolago v tajništvu SLS, Jugoslov. tiskarna, II. nadstropje. Cena 6 k, za 20 izv. skupaj po 5 k, izobraževalnim društvom po po 4 k 50 vin. in poštnina. Knjiga je velenanimiva. Podaja natančne informacije in z jasno lučjo seka v noč politične breznačenosti. Vsak naš somišljenik naj jo kupi! Dajte jo nasprotnikom v roke! Naj jo bero in izpregledajo! Kulturna društva naj jo naroče več izvodov skupaj. V zadnjo gorsko kočjo mora ta brošura! Temo je treba presekati z lučjo! Vsaki pošiljki priložimo položnico, katere naj se naročitelji koj poslužijo. Politična orientacija je predpogoj razumevanja današnjih prilik. In to podaja v polni meri knjiga »Politični katekizem«. Pristaši! Segajte po knjigi!

d Služkinje, ki ščejo v Ljubljani službe, naj se zglasijo pri poselski posredoval-

pici v Alojzijevešču na Poljanski cesti. Tam je na razpolago okrog 40 služb. Ta posredovalnica je edina, ki jo upravljajo same služkinje. Tu dobe dekleta najboljše službe in še druga potrebna pojasnila. Priporočila se, da prinese s seboj priporočilo g. župnika ali kakšne naše organizacije.

d **Toča** je dne 29. maja potolkla polje v šentvidski fari na Dolenjskem. Škoda je ogromna.

d **Vtonile v Krki**. Sv. Rešnjega Telesa popoldne so se šle v Krko kopat 20letna Verbič Terezija, 19letna Izanc Franciška ter 14 letna njena sestra Jožefa, vse iz šentjernejske fare, pa so vse tri vtonile! Kolika žalost za starše! V teku 17 let jih je na ta način Krka samo iz te fare že sedem požrla.

d **Samomor**. Na praznik sv. Rešnjega Telesa so našli v Ljubljani pod Rožnikom obešenega železničarja Karola Jareša, ki je doma iz Češkega. Pol leta je bil zaposlen na tukajšnji južni železnici. Obupni čin je baje storil, ker je zaigral velike vsote denarja.

d **Obsojeni** so bili pred ljubljansko poroto vlomilci, ki so svoj čas vlomili v zavod v. Stanislava v št. Vidu in odnesli veliko vsoto denarja. Dobili so France Kosič 8 let, Janez Vodopivec 9 let, Alojzij Moržek 6 let in Josip Ferletič 6 let težke ječe.

d **Umrli** je v Drtiji pri Moravčah mladenič Franc Orehek. Bolezen, ki mu jo je povzročila vojna, ga je mučila nad poldrugo leto ter ga je v najlepši mladeniški dobi položila na mrljiški oder. Bil je večleten naročnik in marljiv čitatelj naših časopisov. Pogrešalo ga bo svetišče Matere božje na Drtiji, čigar lepoti je posvečal posebno skrb, za njim žalujejo reveži, katerim je bil dobitnik v življenju. Lahka mu zemlja!

d **V Rajhenburgu** V Rajhenburgu se vrši dne 20. junija velika orlovska slavnost. Da se bo ta slovesnost kolikor mogoče sijajno izvršila, zato potrebuje tukajšnji odsek podpore in sodelovanja drugih bratskih odsekov. Vselej se obračamo do vseh bratskih odsekov celjskega, obsavskega in drugih bližnjih orlovskih okrožij s prošnjo, da pridete dne 20. junija polnoštevilno v Rajhenburg. Naznanite prosim, bržkomo, koliko članov in članice se udeležijo te slovesnosti; poročajte natančno število vseh udeležencev iz posameznih krajev, da zamoremo za vse preskrbeti skupni, cenejši obed. Bratski odseki in društva, ki posedujete društvene zastave, prinesite seboj zastave. Porabite to lepo priliko in si pridite obenem ogledat prekrasen Marijin dom v slovenskem Lurdu.

Gospodarska obvestila.

— **Gospodinski tečaj** v Mostah pri Ljubljani otvori Kršč. žensko društvo v prostorih ljudske šole v Mostah. Sprejmejo se dekleta od 15. do 20. leta, ki prinese seboj zadnje šolsko izpričevalo, založe 20 kron za kurivo ter podpišejo obveznico, da oskrbe lastno aprovizacijo. Vsaka druga udeleženka naj bi imela lastni šivalni stroj s seboj. Pouk se prične, kakor hitro je prijavljenih 12 učenk in se bo vršil brezplačno vsak delavnik od 7. ure zjutraj do 7. ure zvečer. Koncem tečaja se vrši izpit. Pri sprejemu imajo prednost dekleta iz Most. Prijave sprejema šolsko vodstvo v Mostah.

d **Bosnapasta**. Kmetijska družba oddaja kot nadomestilo za modro galico Bosnapasto ali Bakreno pasto Bosna za

škropljenje trt. Modre galice družba ni dobila v tisti množini, kakor jo je kupila, vsled česar si mora pomagati z nadomestilom Bosnapasta, ki je enakovredno sredstvo kakor galica. Uporaba je še bolj preprosta kakor pri galici, ker ni treba dodajati apna, in zmes vzdrži več časa nego galična brozga. Natančnejša navodila o uporabi in učinku se dobi pri družbi. Razentega je v 8. številki letošnjega »Kmetovalca« na strani 87. v spisu »Kako moramo škropiti proti paležu ali peronospori« opisana raba tega sredstva. Bosnapasta se oddaja v sodih po 50 in po 100 kg po ceni 14 K za kg. Za vsak sod se doplača 20 K. Naročiti jo je takoj!

d **Preveč žita**. Ministrstvo trgovine in industrije objavlja: Ker se obeta dobra žetev in vsled naglega padanja cen na svetovnem trgu so se pojavile pri nas velike količine živeža, ki so jih zadržali kot rezervno. Da se olajša trg, je začasní finančni odbor sklenil, da pripravljani odbor središne zadruga za račun te zadruga izvozi do 4000 vagonov pšenice, do 15.000 vagonov koruze in 10.000 prašičev. Ječmena in fižola sme zadruga izvoziti v neomejeni količini do konca tega meseca.

d **Neobdavčena kuha žganja**. Poslanca Jugoslovanskega kluba dr. Hohnjec in dr. Šinrak sta posredovala v finančnem ravnateljstvu radi neobdavčene kuhe žganja za lastno porabo na kmetih. Dobila sta odgovor, da bo v najkrajšem času predložen zakonski načrt, po katerem bo razdeljena kuha žganja na tri kategorije s 4, 3 in 2 stopnjama. Družine po kmetih, ki imajo do 5 članov bodo lahko svobodno in neobdavčeno kuhale žganje in sicer z 1 stopnjo en dan, z 2 stopnjama dva dni in s 3 stopnjami tri dni. Družine z 10 člani bodo smele kuhati z 1 stopnjo dva dni, z 2 stopnjama tri dni, s 3 stopnjami štiri dni.

d **Prijava golosekov in prebiralnih sečenj**. Izšla je naredba dež. vlade, da mora vsakdo, ki namerava posekati 1 hektar gozda do golega, ali če bi s sosednim že do golega oziroma ne dovolj požogdenim gozdom tvorilo 1 hektar, političnemu oblastvu. Istotako če namerava kdo na 1 hektarju izvršiti prebiralno sečnjo. Naznaniti je treba za pomladne in poletne sečnje v januarju in februarju, za jesenske in zimске pa meseca avgusta.

d **Naredbo za promet z usnjem** je izdal hrvatski ban sporazumno z deželno vlado za Slovenijo. Ustanovi se centrala pod imenom »Derma, zavod za promet s surovim 1 gotovim kožama kao zadruga« s sedežem v Zagrebu. Člani te družbe, ki se osnuje po določenih trgovinskega zakona, bodo vsa podjetja, ki se pečajo s predelovanjem in strojenjem kož v svrhu nadaljnje prodaje. Kdor se ne prijaví, ne dobi surovih kož. Izvoz kož in usnja iz Hrvatske, Slavonije in Medjimurja je prepovedan. Izšla je hkratu naredba, ki prinaša maksimalne cene. Maksimalna cena za kože (goveje) znaša 28—36 K. Suhe kože dobe 2-4 višjo ceno. Telečje kože (sveže) 38—42 K, suhe 2-4 več. Svinjske kože 12 do 18 K za 1 kg, suhe dvakrat več. Skupovalci, v to pooblaščení, smejo za prevzemanje, soljenje in predajo na postaji računati 7 % od kg surove kože. Določene

so tu cene za usnje. Navajamo samo glavne: črna teletina 270 K, rjava 290 K za kg, kravine 235—250 K, podplati 160 K, kruponi 205 K, vratovi 130 K, notranjki (tabanice) 180 K, usnje za opanke 150—170 K, konjsko usnje 190 K, svinjine 210 K. Trgovci na debelo smejo računati 6 % višje cene, na drobno 20 %, v kosih 10 % več.

d **Nove carinske pristojbine** za izvoz iz naše države so v gospodarskem oziru velevažne, vsled česar navajamo sledeče glavne postojanke: Carina za izvažanje žita, moke in mlevskih izdelkov znaša 60 dinarjev za 100 kg; za krompir 10 dinarjev; za govejo živino živo komad 1000 francoskih frankov; za zaklano 200 francoskih frankov; za žive svinje za komad 800 dinarjev; za zaklane 600 dinarjev za 100 kg; za žrebeta in konje za komad 1000 francoskih frankov; za mast in olje za 100 kg 350 francoskih frankov; za volno in volnene izdelke 2000 dinarjev; za kože za 100 kg 700 francoskih frankov; za premog in prirodno olje 100 % vrednosti; za hmelj in sladkorno peso za vsakih 100 kg 100 dinarjev; za gosi in purane 15 dinarjev za komad; za kokoši in race 8 dinarjev za komad; za klavne konje 350 francoskih frankov za komad; za gnjati, klobase in konservirano meso za vsakih 100 kg 500 francoskih frankov; za špeh za 100 kg 1000 dinarjev; za ovčje, kozje in svinjske kože 700 francoskih frankov za 100 kg; za drva od kubikmetra 10 dinarjev; oglje 50 dinarjev za 100 kg; za okrogel les 20 francoskih frankov za kubikmeter; za stavbeni les 7 do 20 francoskih frankov; za vino 100 dinarjev za 100 kg; za vosek 1000 dinarjev za 100 kg. Izvoz teh predmetov je dovoljen le tedaj, ako je odvisna množina in se morejo ti predmeti plačati v frankih, dolarjih, pezeta, nizozemskih goldinarjih in v lirah.

d **Kmetisko poselsko vprašanje v Avstriji**. V Avstriji, kjer imajo zadnji čas modern zakon za mestne hišne uslužbenke, za kmetijske posle še niso ničesar stari. Tu dobivajo dekleta in hlapci še vedno prejšnje plače t. j. od 100 do 200 K na leto. S tem seveda posli niso več zadovoljni, ker si s celo letno plačo ne morejo več kupiti niti par čevljev. »Grazer Volksblatte« piše, da je rešitev kmetiskega poselskega vprašanja nujno potrebna. Da ne bodo mali in srednje kmetje preveč prizadeti, naj se plača kmetiskim poslom uredi tako, da se denarni prejemki zvišajo za dvakrat do trikrat, razen tega naj se prepusti vsakemu poslu nekaj zemlje za pridelavo lana in drugih pridelkov za lastno porabo ter se mu da v last eno in dve ovci. Izvesti se mora pa tudi brezposlovno socialno zavarovanje kmetiskih poslov.

d **Padanje cen v Franciji**. Semena, stročni sadeži, sočivje, kakor tudi olja in kopra so padle v ceni. Istotako je padel v ceni kakav, kavčuk, usnjeni izdelki in kože, ker je le malo povpraševanja po tem blagu.

d **Valute**. Dolarji 83—85, avstr. krone 55—57, bolgarski levi 175—180, carski rublji 170—180, čehoslovaške krone 220—230, francoski franki 700—0, nemške marke 247—250, rumunski lei 202—205, italijanske lire 550—0.

Henrik je potegnil meč iz nožnice in je vzkliknil:

»Vaše Veličanstvo naj me pokliče, kadar hoče, vodil jih bom proti vsakemu sovražniku, ponódi in podnevu, dokler bo le kapljica krvi v tem srcu.« Na Henrikovo prislogo je nalik mogočen jek zagromelo sto glasov: »Da, mi gremo, gospod Henrik, le vodite nas, če kliče cesar, gremo za vami podnevi in ponoči.«

Cesarju so se veselja iskriale oči in med rdečimi ustnicami so se mu svetili zobje. Na glas se je zasmeljal: »Dobro je. Tako je prav.«

Turki so s prsti gladili svoje brade: Iz-tova željust pa je hlatala: Oj, oji Nič ni s koncem armade — kaj so proti tem bojevnikom, ki tako ljubijo svojega gospoda, naši jamčariji, ki služijo samo za denar! Nič, nič, nič!

»Prepuščamo vašemu gospodu, da si izbere mir ali — v pogubo svojih in mojih dežel — vojsko. Moja moč bo v vojski rastla, njegova bo pa pešaka. Naj si to vzame k arcu. Ho-dem mir, toda ne za vsako ceno; tega mi ni treba.«

To je moja volja tako gotovo, kakor go-tovo mi Bog pomaga!«

Turki so priklanjali svoje glave ter so pred bliski, ki so prihajali s cesarjevega ob-raza, povešali svoje oči.

Ahmet Kiaja, visokorastel Sirec, ki mu je brada visela globoko dohi na prsi, je popro-sil za besedo; govoril je z lepim, zvonečim glasom:

»Jaz, nepremagljivega cesarskega veli-čanstva najpokornejši služabnik in velikega sultana zvesti odposlanec, izjavljam ob vzno-žju svetega in strašnega veličanstva, da se bom zvesto potrudil pri svojem gospodu, da ga pregovorim za mir. To že danes lahko po-vem, da je njegovo veličanstvo sultan že na-ročil spisati pergament, ki pod svojim pečat-om nosi mir. V dokaz zato njegovo veličan-stvo sultan prosi vaše cesarsko veličanstvo, da sprejmete darove, ki smo jih seboj pripel-jali na Dunaj v palačo vašega veličanstva: šest konj najplemenitejše krvi z njihovimi strežniki, šest hrstov redke vrste, ki je že sko-raj izumrla, vrhutega prinašamo šest izbranih skled.« Na njegov migljaj je velik zamorec razgrnil preprogo pred prestolom: Kiaja je postavil zlate skledе eno za drugo na prepro-go in je obenem govoril:

»Tukaj je bezoar, kralj vseh strupov, naj Alah in njegov prerok dasta cesarju tako moč, kakor jo ima to najplemenitejše vseh zdravil; tukaj sta bizam in mošus, ki pome-njata sladkost cesarice, vzvišene soproge kr-čanskega cesarja; tukaj je jantar, ki ga izme-tata v morje, in pomeni, da sta zemlja in morje podložna cesarju, sinu Alahovemu; tukaj je balzam iz Meke, našega najsvetejšega kraja, ker vzvišeni cesar, četudi kristjan, nikdar ne preganja drugih ver, ker vse prihajajo od Boga; tukaj je ilovica z Lemna, umetno žgana in čudovito alikana, ter pomenja cesaričine čednosti; tukaj je preproga, toliko let, o kr-čanski cesar, ki boš hodil po njej, naj ti Alah podeli, kolikor je biserov na njej, naj jih bo sto!«

Matija je poredno pogledal svojo lepo gospo in je rekel: »Sto let, Vam je-li všeč?« Cesarica se mu je vsa srečna nasmehljala.

Toda samo za trenutek je Matija poka-zal, da ljubi svojo čudovito lepo soprogo; zo-pet je samo kralj in vladar sveta. Vesel je smage, ki jo je z ostrino svoje besede in s krasoto svojih junakov izvojeval nad sinovi vzhoda in ozirajoč se na darove ob svojih no-gah pravi:

»Sporočite gospodje, sultanu mojo cesar-sko zahvalo. Upam, da bodo njegovi darovi poročstvo še večjih darov, ki jih bova oba dala najinim narodom, ko med nama ne bo nobe-nega sovraštva več, ko bova po osemnajstih krvavih vojnih letih v miru vladala vsak svo-je narode, on na vzhodu, jaz pa na zahodu. Ahmet Kiaja, ponesite Vašemu gospodu per-gament, ki ga bomo spisali z lastno roko, na katerem bodo zapisani vsi pogoji miru, toda — cesarjeva postava je rastla in oči so se mu bolj bliskale kakor florentinski demant v kro-ni — če bo še kdaj silil Vaš gospod moje

katoliške podanike, da prestopijo k turški veri, kar se je že večkrat zgodilo, da ne go-vorim o drugih krivicah in grozodejstvih, po-tem mu vrnem vse darove in mu jih pošljem nazaj v njegov grad, in naj ga zapirajo želez-na vrata; toda ne pošljem jih po takemu deč-ku, kakor je ta-le vaš, ampak po tem-le mo-žu tukaj, po mojem štaterskem stotniku. Po-tem pa naj Vaš veliki gospod gleda, katerega junaka naj pošlje, da se bo boril z mojim ju-nakom.«

(Dalje.)

Vsaka hiša, v kateri je kak član Kmetske zveze, mora imeti „Domoljuba“, kmetsko glasilo

Vsak neorganiziran kmet ško-duje moči kmetskega stanu. Zato vsi v Kmetske zveze!

Mučni Vas glavobol? Zobobol? Trganje v udih? Malo Fellerjevih pravega Elza fluida in odpravljeni so bolečine! 6 dvojnatih ali 2 velikih specialni steklenici 36 K. Fellerjev Elza mentolni črtnik en komad 4 K.

Želodec Vam ni v redu? Nekaj pravih Fellerjevih Elza-kroglic! Te so dobre! 6 škat-ljic 18 K. Pravi balzam 12 steklenic 36 K. Prava švedska tinktura 1 velika steklenica 15 K. — Omot in pošktnina posebej, a najceneje. Eugen V. Feller, Stubica donja, Elza trg št. 16, Hrvatska.

Modna in menufakturna trgovina Ivanka PRAPROTNIK. Sv. Petra cesta 29, Ljubljana, priporoča veliko iz-biro blaga za moške in ženske obleke, platna, cvilha, satinaste odeje v različnih barvah, moške srajce z odprtimi in navadnimi ovratniki, zelo trpno blago od K 160 — dalje. — Moderne bele in pi-sane bluze po K 140 —, 160 —, ženski predpasniki, otroške obleke, razno perilo domačega izdelka, nogavice, vse po jako nizkih cenah. — Naročila se izvršujejo točno, razpošilja se proti povzetju.

Išče se za graščino na Gorenjskem h konjem dober zanesljiv starejši **HLAPEC** ki je konj in ko-njereje vaje. Ponudbe z oznacbo zahtev naj se pošljejo na upravo tega lista pod „graščina“ 2189.

Semensko ajdo

črno in sive oddaja proti zameni za lepo pšenico Fran Pogačnik, Ljubljana, Dunajska cesta št. 36j

Učenca za kovaško obrt

sprejme takoj Franc Fleischmann, kovač v Mengšu.

Starejša žena

zdrava in snažna se sprejme za varstvo enoletnega otroka k družini Franc Pogačnik, Sp. šiška št. 9f.

Ameriške zapuščine

zavarovalnine in denarne pošti-ljatve ter druge gospodarske in premoženjske zadeve urejuje

Gospodarska pisarna Dr. Černe, Ljubljana,

Miklošičeva 6 (Ljudska posojilnica) telef. 37

ERJAVEC & TURK

trgovina z železnino

pri „ZLATI LOPATI“ preje Hammerschmidt (Mühlteisen)

Ljubljana, Valvazorjev trg št. 7, — nasproti Križanske cerkve. —

Rok za podpis akcij
Središnje zadruge za snabdevanje
i izvoz a. d. v Beogradu
le podaljšan do inkl. 20. junija t. l.

Opozarjamo na glavni oglas za podpis teh akcij, ki smo ga svojčas priobčili v našem listu.

Lepo zdravo istrsko brinje

Ima se v zalogi trdka Kmet & Komp, Ljubljana.
Gospodarska cesta št. 8.

Zveza lesnih domačih obrti v RIBNICI
prodaja razne izdelke

suhe robe

obode, rečeta, refe, škafe, kosišča, grablje in dr.
Ker zbira zadruga imenovane izdelke od svojih članov, je blago solidno in po zelo zmerni ceni.

Za zeleno krmo

priporočamo sledeča semena: grahoro čisto ali pomešano z ovsem po K 4-20 kg., lečo za krmo po K 4-60 kg., grah za krmo po K 3-20 kg., Sever & Komp, Ljubljana, Wolfova ulica 12.

Dobro izvežbane

sodarske pomočnike

ter sodarske vajence sprejme **Fr. Repič**,
sodarski mojster, Ljubljana, Trnovo.

Sprejme se samostojen dobro izvežban

vrtnar

za zelenjavo, tudi lahko ženska, najraje če je kak begunec z Goriskega. Stanovanje in hrana v hiši, plača po dogovoru. Osebe ali pismene ponudbe hotelu „**3LO7**“ v Ljubljani.

Imate bolečine? V licu? V celam telesu? Vas muči glavobol? Trganje po udih? Trpite na reumatizmu in gihti? Ste se prehladili? Ne morete spati? Niti delati? Ste nervozni in preveč občutljivi za mrzli zrak?

Poizkusite vendar Fellerjev pravi Elzafluid! Čudili se bode! Občutili bode čustvo zadovoljnosti! Rešeni ste bolečin in hvalite Fellerjev Elzafluid kot dobrega prijatelja v hudih dneh. 6 dvojnatih ali 2 veliki specialni steklenici 36 K. Zagorski sok proti kašlju in prsim bolečinam, 1 steklenica 6 K.

Vaš želodec ni v redu? Trpite na počasni prebavi? Slabem apetitu? Rabite mleko, zanesljivo odvajajoče sredstvo?

Oj, kako bode zadovoljni, ako samo poizkusite Fellerjeve prave Elza-kroglice! Te so res dobre! 6 skatljic 18 K. Želodec okrepčujoča švedska tinktura, 1 velika steklenica 16 K. Pravi balsam, 12 malih steklenic 36 K.

Lahko se naročite!

Fellerjev Elza-mrčesni prašek, 1 vel. skatljica 5 K. Zobne kapljice, steklenica 4 K — v. Očesne kapljice 4 K — v. Zanesljivo mazilo zoper srbečino in srbečico, lonček 10 K. Močna francovka v steklenicah po 8 K in 22 K. Omot in poština posebej, a najceneje! Eugen V. Feller, lekarnar, Stubica donja, Elzatrž št. 16, Hrvatska.

Primečaj krmi Mastin

enkrat na teden eno pest. Ob pomanjkanju krme ko se uporablja nadomestilna sredstva za krmlila pa se primeča dvakrat na teden. Prašek Mastin, dietetično sredstvo, za živino, je dobil najvišje kolajne na razstavah v Londonu, a Parizu, v Rimu in na Dunaju. Tisoč gospodarjev hvalijo Mastin, ko ga enkrat poizkusijo. In ga ponovno rabijo. 5 zavojev praška Mastin zadostuje za 6 mesecev za enega prašička ali vola. Ako se Mastin pri vas v lekarnah in trgovinah ne dobi, potem ga naročite po pošti. 5 zavojev Mastina 30-50 poštne prosto na dom.

Mazilo zoper garje

(naftomazilo) uniči pri ljudeh in živini. garje, lisaj, srbečico, kožne bolezni, izpuščaje, Ne smrdi, ne maže perilo. 1 lonček 8 kron. Po pošti 12 kron 50 v.

Lekarna Trnkóczy

Ljubljana, Kranjsko. Zraven rotovža.

Najstarejša hranilnica na Slovenskem.

Kranjska hranilnica

v Ljubljani — ustanovljena l. 1829

obrestuje hranilne vloge a

3%.

Kranjska hranilnica je pupilarno varen zavod in jo nadzoruje deželna vlada.

Za plačila zavodu se dajo na razpolago poštne položnice.

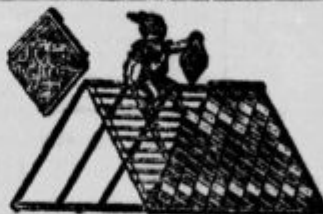
Čisti dohodek Kranjske hranilnice je — ne glede na to, kar se odkaže rezervnim zakladom — po pravih določen v pospeševanje občekoristnih naprav in podjetij na Kranjskem. — Skupna svota doslej v te svrhe odmenjenih zneskov znaša K 8,761.118-37.

VOLNO

vsako množico kupi po najvišji ceni

Fran Pogačnik, Ljubljana, Dunajska cesta št. 36.

**Agitirajte
za
Domoljuba**

Cementna strešna opoka

najbolj trpežne vrste
se dobi pri trdkli

Ivan Jelačin, Ljubljana
Emonska cesta 2. 4798

LJUDSKA POSOJILNICA

v Ljubljani, v lastnem domu Miklošičeva cesta št. 6

obrestuje hranilne vloge po čistih

3%

Ljudska posojilnica v Ljubljani je največja slovenska posojilnica in je imela koncem marca 1919 nad 40 milijonov kron vlog in nad 1 milijon enstotisoč kron rezervnih zakladov.

Ljudska posojilnica stoji pod neposrednim državnim nadzorstvom.